

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

11. De secundo medio, quo acquiritur suipsius dissidentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS. 198

hæc quod Christus tam liquidò hanc doctrinam tradiderit, eiusq; viua & perfectissima exempla reliquerit, suorūque fidelium cordibus impressa reliquerit, hoc inquam, tam potens & efficax testimonium est veræ fidei, vt omne miraculum externum excedat. Ac demum tam ingens hoc est Dei beneficiū, vt, si alia, cæteroquin infinita & incōparabilia, non accepissemus, hoc vnum maximè nos permouere possit ad Deū toto pectore omniq; conatu amandum & colendum. Nam cum vera perfecta que virtus sit nobilissimum quoddam bonum, in quo huius vitæ felicitas cōsistit, mediumq; efficax ad vitam æternam, obtineri verò non queat sine humilitate, negari non potest, inter ineffabilia Dei beneficia, quo arctissimè ad Deum redamandum constringimur, huius doctrinæ notitiam numerandam esse.

CAPVT XI.

De altero medio, nempe, propriæ imbecillitatis experientia, quo homo ad sui diffidentiam peruenire potest.

ET si notitia hæctenus tradita necessaria sit ad acquirendam sui
G diffi-

diffidentiam, non tamen est sufficienter quòd notitia intellectui, diffidentia verò insit voluntati. Humilitas sic dem vera & germana non solum potest lat, vt homo credat nihil ex omnibus rebus esse suum, nisi nihil, & peccatum omnia verò bona sua esse Dei, qui est actus intellectus pertinens ad fidem omnibus Christianis etiam superbis & impijs communem; sed vt intimo quoque voluntatis affectu se regulæ rationis intelligentiæ reipsa conformet, hoc est se ipse tanquam creaturam, cui nihil nisi in se insit, despiciat, & si quid boni sit, totum, eiusque gloriam omnem in actorem eius Deum conferat: humilitas enim essentialiter sita est in voluntate cuius est hoc exercitium. Clarius id intelligi potest ex eius contrario, nempe confidentia sui, quæ est actus superbia. Ea enim non tam in eo consistit, vt homo omnem vim & facultatem bene operandi sibi & non Deo attribuat; hic enim manifestus esset error intellectus quam quòd ad boni operis executionem ea opinione de sua industria & robore, neglecta diuini auxiliij imploratione, prouolet, ac si omnem vim & efficacitatem bene agendi à seipso haberet.

De.

Declarat hanc rem optimè doctissimus Ioannes Gerson, cum ait: *Sed dices: scio me iam nihil posse, nihil scire, nihil deinceps habere iustitiæ, nihil tamen tale, quale polliceris, experior, veruntamen precor attende, quomodo scire dixeris, videto ne audias, illud improperium: Ex ore tuo te iudico serue nequam. Nam si vera & absque vlla dubitatione ita esse iudices, fortè per intellectum & per rationem, ut ferè omnes, cur affectio, cur operatio contradicunt: cur vel non conformiter afficeris & agis, aut cur sic afficeris, & sic agis quasi possis tuis viribus, tua industria, tuaq; iustitia dignū aliquid operari? laudo iudiciū tuū, quale dixisti, sed experimētalem gustationem coexigo. Venerabilis quoq; Richardus de S. Victore de hoc argumēto sic loquitur: Volūtaria humilitas est cū ex rationis ductu homo videt, quā infirmus sit & peccator, & quod iuxta Tob, non sit ei auxilium in se, & huic rationi consentit voluntas & hoc iudicium diligit, & despectus esse eligit, quia sic nosse esse sic expedire nouit. Hinc verò oritur, quod diximus, ad obtinendam hanc sanctam nostri diffidentiam, non satis esse habere notitiam speculatiuam, quòd nullæ nobis suppetant vires ad bene agendum, sed requiri præterea notitiam practicam & experimentalem.*

Ceterum quæret fortè aliquis, quo discrimē sit inter vtramque notitiam speculatiuam & experimentalem? Declarabo rem exemplo. Fingamus quæpiam beneficio luminis naturalis vel dei in eam notitiam peruenisse, homini non suppetere vires sufficientes ad benè agendum, diuino opus habere auxilio, eundemque decreuisse nulla impatientis animi in hominum congressu signa dare velle, ne Deus offendatur, deinde propositi oblitum in negotio cuiusdam tractatione quendam sibi repugnantem offendit, ira commouetur, nec abstinere à contumelijs. Huic eentē si Deus lumen suum non subtrahat, noua notitia accedet de hominis impotētia in bono perficiendo, & de auxilijs diuini necessitate, ac proinde & illud implorabit. Hanc secundam notitiam, voco experimentalem & practicam, quam contendo esse necessariam ad consequendam veram in Deum fiduciam. Atq; hoc dogma tanta exaggeratione inculcauit S. Patres, teste Cassiano, vt agens de puritate animi comparanda, ita scribat. *Aiunt Sancti Patres, non posse ad purum quempiam carnalibus vitijs emundari, nisi vniuersum laborem suum atque conatum ad tantę perfectionis finem*

Cassian. l.

12 c. 13

coll. 14. c. 7.

in

intellexerit non posse sufficere, nec eam nisi misericorditer a Deo & adiutorio comprehendere, non tam trahentis institutione quam affectu, atque virtute & experimentis proprijs eruditus agnoscat.

CAPVT XII.

Notitiam experimentalem capi ex propria imbecillitate.

Hanc notitiam experimentalem consequitur seruus Dei, per quotidianas mutationes de bono in malum, & contra, quas in animo sentit. Quisquis enim semel initium fecit seruiendi Deo, cum proposito in cultu pietatis per omnem vitam perseverandi, facile animaduertit se crebrius in multa & graua peccata ex leui tentatione delapsus, multoque tempore in tali statu, omnis boni immemorem perstitisse, deinde graui licet somno vitiorum obruto & sepulto, ilico cogitationem incidisse de periculo impendentis exilij æterni, ac efficaciter motum fuisse ad vitæ emendationem. Notauit ite facile lucem illam & motionem, quæ est gratia præueniens, nullo suo studio antegresso in mente exortam, & assensum se illi præbuisse. Sed & hoc notauit, se, postquam se diuino cultui constanter